

11 SEPTEMBER 2016 – VIERENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

EXODUS 32, 7-11.13-14

In die dagen sprak de Heer tot Mozes:

„Ga nu naar beneden, want het volk dat ge uit Egypte hebt geleid, is tot zonde vervallen. Zij zijn nu al afgeweken van de weg die Ik hun had voorgeschreven; ze hebben een stierenbeeld gemaakt, ze buigen zich daarvoor neer, ze dragen er offers voor op en schreeuwen: ‘Israël, dit is de god die u uit Egypte heeft geleid.’”

Ook sprak de Heer tot Mozes: „Ik zie nu hoe halsstarrig dit volk is. Laat Mij begaan; dan kan Ik hen in mijn brandende toorn vernietigen. Maar van u zal Ik een groot volk maken.”

Mozes trachtte de Heer, zijn God, gunstig te stemmen en vroeg: „Waarom, Heer, uw toorn laten woeden tegen het volk dat Gij met grote kracht en sterke hand uit Egypte hebt geleid? Denk aan uw dienaren Abraham, Isaäk en Israël, aan wie Gij onder ede beloofd hebt: ‘Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, en heel het land waarover Ik heb gesproken, zal Ik uw nakomelingen voor altijd in bezit geven. Het zal voor eeuwig hun erfdeel zijn.’”

Toen zag de Heer af van het onheil waarmee Hij zijn volk had bedreigd.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN TIMOTEÛS 1, 12-17

Dierbare,

Ik zeg dank aan Hem die mij sterkt, aan Christus Jezus onze Heer, dat Hij mij zijn vertrouwen heeft geschonken door mij in zijn dienst te nemen, hoewel ik eertijds een godslasteraar was, een vervolger en geweldenaar. Maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik, nog ongelovig, handelde in onwetendheid. En ik werd in rijke overvloed de genade van onze Heer deelachtig en daarmee het geloof en de liefde die in Christus Jezus zijn.

Dit woord is betrouwbaar en volkomen geloofwaardig: „Christus Jezus is in de wereld gekomen om zondaars te redden.” En de eerste van hen ben ik. Daarom juist is mij barmhartigheid bewezen: Jezus Christus wilde heel zijn lankmoedigheid bewijzen, aan mij als eerste, als een model voor allen die in de toekomst op Hem zouden vertrouwen en eeuwig leven winnen.

Aan de Koning der eeuwen, aan de onvergankelijke, onzichtbare, enige God zij eer en roem in de eeuwen der eeuwen! Amen.

EVANGELIE

LUCAS 15, 1-10

In die tijd kwamen tollenaars en zondaars van allerlei slag bij Jezus om naar Hem te luisteren. De Farizeeën en de Schriftgeleerden morden daarover en zeiden: „Die man ontvangt zondaars en eet met hen.” Jezus hield hun deze gelijkenis voor:

„Wanneer iemand onder u honderd schapen heeft en er één verliest, laat hij dan niet de negenennegentig in de wildernis achter om op zoek te gaan naar het verlorene totdat hij het vindt? En als hij het vindt, legt hij het vol vreugde op zijn schouders en hij gaat naar huis, roept zijn vrienden en buren bij elkaar en zegt hun: ‘Deelt in mijn vreugde, want mijn schaaap dat verloren was geraakt heb ik gevonden.’ Ik zeg u: zo zal er in de hemel meer vreugde zijn over één zondaar die zich bekeert, dan over negenennegentig rechtvaardigen die geen bekering nodig hebben.”

„Of welke vrouw die tien zilverstukken bezit en er één verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis en zoekt niet zorgvuldig totdat ze het vindt? En als ze het gevonden heeft, roept ze haar vriendinnen en buurvrouwen bij elkaar en zegt: ‘Deelt in mijn vreugde, want het zilverstuk dat ik had verloren, heb ik gevonden.’ Zo, zeg Ik u, is er vreugde bij de engelen van God over één zondaar die zich bekeert.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Eén gaat voor allen

EVANGELIE • Het ‘riptje-raptje’ uit het joodse volk dromt samen om naar het woord van de Heer te luisteren en met Hem aan tafel te gaan. Het zijn „tollenaars” en „zondaars”. *Tollenaars* waren ambtenaren die instonden voor de belastingen. Bij de joden waren tollenaars uit eigen volk uiteraard niet populair. Zij verdienden hun geld door samen te werken met de Romeinse bezetter. Dat maakte van hen collaborateurs en dus *zondaars*. Met dat soort volk dus gaat Jezus om en dit is tegen de zin van de Farizeeën en Schriftgeleerden. Jezus houdt hen *twee* spiegelgelijkenissen* voor waarin Hij vooral duidelijk maakt hoe één bekeerde zondaar meer hemelse vreugde teweegbrengt dan zij die geen bekering nodig hebben.

Het bijtende addertje is voor hen die de pretentie hebben geen bekering nodig te hebben. Zoals Farizeeën en Schriftgeleerden. In het zogeheten evangelie van Tomas zegt Jezus over hen: „Ach, die Farizeeën, zij zijn als een hond die slaapt in de voerbak van de ossen; zelf eet hij niet en hij laat ook de ossen niet eten” (Logion 102, vertaling Bram Moerland).

De Farizeeën kijken met weerszin naar de tafel van de Heer. Wie met alle slag van zondaars omgaat, wordt vroeg of laat als een van hen. Zelf blijven ze liever op een veilige afstand van die tafel. Ironisch genoeg blijkt juist daardoor hoe weinig Schriftgeleerd ze eigenlijk zijn. De Schriften tenminste laten een God aan het woord die omgekeerd spreekt. Zo luidt een godspraak van de Heer tot de ballingen: „Ik wil de dood van de zondaar niet, maar Ik wens dat hij zich betert en in leven blijft” (zie Ezechiël 33, 11).

Eén verloren schaaap op honderd of één zoekgeraakt zilverstuk. Het lijkt onbeduidend weinig ten overstaan van de rest van de kudde of de overgebleven negen zilverstukken. Toch betekent het veel. Voltalligheid is cruciaal voor de hemel. Daar wordt niet voor minder gegaan. De complete worden er pas gezongen als alles en allen zijn teruggevonden.

Of de Farizeeën en Schriftgeleerden na de gelijkenissen het schoentje willen passen, wordt niet gezegd. Lucas schrijft niet voor hen, maar voor zijn lezers. Ook zij komen samen rond de tafel van de Heer om te luisteren naar zijn woord. Het addertje bijt ook ons. De vraag is ook voor ons of wij behoren tot de groep van negenennegentig van wie nogal wat zichzelf rechtvaardig vinden of dat wij meer gelijken op het op de dool geraakte schaaap waar de Herder koortsachtig naar zoekt. Het antwoord daarop is verregaand. Hoor wat de God bij monde van de profeet Ezechiël zegt: „Bekeer u, bekeer u en beter uw leven” (zie Ezechiël 33, 11).

EERSTE LEZING • „Beloofd is beloofd”, zegt Mozes tot God boven op de berg. „Zelfs al staat uw volk daar nu beneden te dansen rond een stierenbeeld. Als U ze vernietigt, waarom hebt U ze dan uit Egypte weggeleid?” Mozes brengt in herinnering wat God zelf onder ede heeft toegezegd aan de aartsvaders. God luistert naar hem. Hij ziet af van zijn onheilsplan. Dankzij Mozes.

LEZING UIT TIMOTEÛS • Geen enkele andere medewerker van Paulus wordt in het Nieuwe Testament zoveel genoemd als Timoteüs. Volgens Handelingen is hij geboren uit het huwelijk tussen een gelovige joodse vrouw en een heidense Griekse vader (zie 16, 2). Paulus nam hem al op zeer jeugdige leeftijd mee op zijn reizen. Na Paulus’ dood zet de jonge Timoteüs het werk van zijn leermeester voort. In de kerkgeschiedenis staat hij bekend als de eerste bisschop van Efeze.

De twee brieven aan Timoteüs waarin we de komende weken grasduinen, worden ‘pastorale brieven’ genoemd. Zij houden regels in voor de organisatie van de pastorale zones van toen. Ze werden wellicht door eenzelfde auteur geschreven, maar niet door Paulus zelf. De schrijver gebruikt diens naam om zijn geschrift onder het gezag van de grote apostel te plaatsen.

Paulus wordt er opgevoerd als rolmodel voor alle toekomstige verkondigers. Zijn roeping geldt als schoolvoorbeeld van hoe Christus in de wereld is gekomen om zondaars te redden. Die zondaar bij uitstek is door Jezus in dienst genomen. Bij Christus staat genade bovenaan de agenda. Als Paulus al kon rekenen op de barmhartigheid van de Heer, hoezeer dan niet gelovigen uit latere tijden? De uiteindelijke betrachting van de redding van de zondaar is een leven dat uitkomt bij God en geen einde kent. Het eeuwige leven. Ook na deze elfde van de negende maand. Amen.

* De derde gelijkenis werd besproken in de commentaar van de 4e zondag in de veertigdagentijd.

• De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
• Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be